

Espoon lausunto tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteiden luonnoksesta

Johdanto

Opetushallitus on pyytänyt Espoon kaupungilta lausuntoa tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteiden luonnoksesta. Espoon kaupunki on laatinut lausunnon yhdessä Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia kanssa. Lausuntoa varten on pyydetty kommentteja ruotsinkielisen ja suomenkielisen opetuksen osalta lisäopetuskouluilta, lukioon valmistavaa opetusta järjestävältä Leppävaaran lukiolta, TUVA-valmisteluryhmältä ja opetuksen ja osaamisen kehittämisen palveluyksiköstä sekä oppivelvollisuuden laajentamista valmistelevien työryhmien ohjausryhmältä.

Osana oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvää lainsäädäntöä hyväksyttiin laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (1215/2020). Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) yhdistää perusopetuksen lisäopetuksen (ns. kymppiluokka), lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen (LUVA) ja ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA) yhtenäiseksi nivelvaiheen koulutuskokonaisuudeksi. Uusien koulutuksen perusteiden mukainen koulutus aloitetaan 1.8.2022. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus on tarkoitettu valmentavaa koulutusta tarvitseville oppivelvollisuusikäisille sekä muille toisen asteen opintoja suunnitteleville.

Opetushallitus määrää koulutuksen perusteet tutkintokoulutukseen valmentavalle koulutukselle. Valmistelu on tehty opetuksen ja koulutuksen järjestäjien edustajien asiantuntijaverkostossa. Työskentelynsä aikana asiantuntijaverkosto on käynyt keskusteluja sidosryhmien kanssa. Syyslokakuussa 2020 Opetushallitus järjesti viisi koulutuksen perusteita käsittelevää webinaaria, joihin osallistui yhteensä 500 koulutusalan toimijaa. Perusteluonnos oli nähtävillä 21.9. - 9.10.2020 Opetushallituksen verkkosivuilla, ja sitä kommentoi yhteensä 50 tahoja. Saatu palaute huomioitiin asiantuntijaverkoston työssä, ja luonnos perusteista on ollut nähtävillä Opetushallituksen kotisivuilla tammikuussa 2021.

Lausuntoa pyydetään yleisesti tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteista. Lausuntopyyntö on jaoteltu koulutuksen perusteiden lukujen mukaisesti ja viimeisenä kohtana on mahdollisuus kirjata yleisiä kommentteja ja huomioita perusteluonnoksesta. Espoon lausunto noudattaa lausuntopyyntönsä rakennetta.

Kommentit luvusta 1 Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Tutkintokoulutuksen valmentavan koulutuksen perusteluonnoksen mukaan Tuva-koulutus on tarkoitettu ”oppivelvollisille ja muille ilman toisen asteen tutkintoa oleville, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta, opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame sekä opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet perusopetuksen tai sitä vastaavan koulutuksen muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai saameksi. ”

Luonnoksessa kuitenkin todetaan, että ”Opiskelijoiden opiskelukielen taidon tulisi olla sellainen, jotta he pystyvät hyötymään valmentavan koulutuksen opiskelusta ja heillä on mahdollisuus saavuttaa tarvittavat valmiudet toisen asteen opiskeluun valmentavan koulutuksen aikana.

Kielitaito on monella Tuvaan tulevalla vasta kehittyvä. On ongelmallista, jos Tuvaan edellytetään jotain kielitaitotasoa, koska silloin täytyisi olla jokin toinen vastaava koulutus tarjolla niille, joilla kielitaitotasoa ei täyty tai tulisi määritellä, miten toteutetaan valmentava koulutus niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden opiskelukielen taito ei ole riittävä Tuva-koulutuksessa opiskeluun. Tulisi selkiyttää mitä riittävällä kielitaidon taidon tasolla tarkoitetaan, jotta jokaiselle opiskelijalle on tarjolla tarkoituksenmukainen koulutuspaikka.

Luonnokseen on kirjattu, että " Koulutuksen kohderyhmänä ovat henkilöt, joilla on perusopetuksen päättötodistus tai sitä vastaavat tiedot ja taidot. Koulutuksen järjestäjä voi perustellusta syystä ottaa myös ilman päättötodistusta olevan opiskelijan, jos koulutuksen järjestäjä katsoo tällä muutoin olevan riittävät edellytykset opinnoista suoriutumiseen (8 §)."

Mikäli Tuva -koulutukseen otetaan opiskelijoita, joilla ei ole perusopetuksen päättötodistusta tai vastaavaa todistusta tulisi osana Tuva-koulutusta olla mahdollista suorittaa perusopetuksen oppimäärä esimerkiksi erillisessä tutkinnossa. Muuten opiskelijalla ei ole Tuva-vuoden jälkeen mahdollista hakea toisen asteen koulutukseen yhteishaussa, koska yhteishaussa voi hakea vain perusopetuksen päättötodistuksen saaneet tai vastaavan koulutuksen saaneet.

Luonnoksessa todetaan, että "Samoin oppivelvollinen, joka on jo aiemmin suorittanut valmentavan koulutuksen, voidaan ottaa valmentavaan koulutukseen, jos hänellä ei ole soveltuvaa koulutuspaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa" Mikäli opiskelija ei pääse Tuva-vuoden jälkeen toiselle asteelle tulee hänellä olla mahdollisuus opiskella jossain koulutusmuodossa, mutta huolena on se, että opiskelijat jäävät useaksi vuodeksi Tuvaan opiskelemaan elleivät he pääse toiselle asteelle. Tästä syystä tulisi miettiä ja ratkaista, miten varmistetaan opiskelijoiden pääsy eteenpäin Tuvasta toiselle asteelle.

Arvoperustassa mainittu yhteisöllisyys voi kärsiä, jos jokainen noudattaa omaa opintopolkuaan ja koulutuksen rakenne on sirpalemainen. Lisäopetuksen ja Luva- koulutuksen nykymallin mukaista tiivistä ryhmää ei muodostu. Uhkana on, että opiskelijat ovat entistä enemmän yksin oppilaitoksissa. On mietittävä tulisiko oppivelvollisuusikäisille ja sitä vanhemmille olla erilliset ryhmät tai pitäisikö olla erilliset perusteet oppivelvollisuusikäisille ja aikuisopiskelijoille.

Luonnoksessa on esitetty, että "Opiskelijan opinnot rakentuvat kaikille tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutukseen osallistuville yhteisestä Opinto- ja uraohjaus -osasta sekä vähintään kahdesta valinnaisesta osasta. Opiskelijan yksilöllinen opintopolku rakennetaan opiskelijan tavoitteiden ja osaamistarpeiden mukaisesti.

Kaikille yhteinen koulutuksen osa:

- Opiskelu ja urasuunnittelutaidot (2-10 viikkoa)
- Valinnaiset koulutuksen osat, joista opiskelija suorittaa vähintään kaksi:
- Perustaitojen vahvistaminen (1-30 viikkoa)
 - Ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen (1-30 viikkoa)
 - Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen (1-30 viikkoa)
 - Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus (1-20 viikkoa)
 - Työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen (1-20 viikkoa)
 - Valinnaiset opinnot (1-10 viikkoa) "

Monella Tuva-koulutukseen tulevalla on tarvetta kehittää kielitaitoa. Pitäisimme tärkeänä kielitaidon nostamisen yhdeksi elementiksi opintoja tai ainakin selkeämmin osaksi jotakin sisältöelementtiä. Nykyisissä Luva -opinnoissa kielen opiskelua oli todella suuri osuus ja sitä pidettiin hyvin tärkeänä, jotta saavutetaan riittävä kielitaito toisen asteen opinnoissa suoriutumiseen. Tuva -koulutuksessa tulisi varmistaa, että riippumatta koulutuksen järjestäjästä kielitaidon vahvistamiseen ja sen kehittämisen monipuoliseen kypsyymiseen on hyvät mahdollisuudet jokaisella opiskelijalla. Riittävä kielitaito on

nostettu tässä luonnoksessa ensimmäiseksi lukiokoulutuksen tavoitteeksi (kohta 6.3). Olisi siis perusteltua, että riittävän kielitaidon vaatimusta korostettaisiin muuallakin tässä luonnoksessa.

Nykyisen Luva-koulutuksen opetussuunnitelman mukaiset 10 kurssia ovat olleet hyvä määrä suomen kielen opetusta. Käytännössä ongelmaksi on muodostunut opiskelijoiden kielitaidon heterogeenisuus: monilla opiskelijoilla ei ole ollut valmiuksia suorittaa lukiotasolle tähtäviä tehtäviä, vaan rimaa on jouduttu laskemaan ja perusteiden opiskeluun ja kertaamiseen on jouduttu käyttämään paljon tunteja. Riippuen siitä, miten koulutus käytännössä toteutetaan, luonnoksessa voi nyt nähdä uhkana sen, että opetus jakautuu useampaan osioon: perustaitoja vahvistavaa suomea äidinkielisille, perustaitoja vahvistavaa S2-opetusta, lukioon tähtävästä suomea äidinkielisille, lukioon tähtävästä S2:ta jne. Tällöin S2-opetuksen määrä itse asiassa saattaa vähetä. Rakenne voi siis johtaa resurssipulaan.

Selvennystä tarvitaan miten opetuksen järjestäjä voi järjestää koulutuskokonaisuuden mm. voiko Tuva-koulutuksen järjestäjä päättää minkä laajuisia kokonaisuuksia Tuva-opiskelijoille järjestetään ja kuinka paljon mahdollisuuksia yksilöllisiin valintoihin opiskelijoilla tulee olla? Koska Tuva-koulutuksen järjestäjän pitää tulla pystyvä mahdollisesti hankkimaan muilta tahoilta koulutuksen osia, pitää pystyä ennakkoon suunnittelemaan minkä laajuisia kokonaisuuksia tarvitaan muilta.

Koulutukselle asetetaan perusteissa enimmäismäärä, 38 opintoviikkoa, mutta epäselväksi jää mikä on opiskelijalle vähimmäismäärä suorittaa Tuva-koulutus.

Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta perusteiden tulisi antaa selkeät suuntaviivat sille, miten perusteita toteutetaan ja sovelletaan oppivelvollisille opiskelijoille ja miten puolestaan aikuisopiskelijoille.

Kommentit luvusta 2 Laaja-alainen osaaminen tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa

Laaja-alaisen osaamisen alueiden yhtenäisyys perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen perusteiden välillä ei ole linjassa. Laaja-alaisen osaamisen osalta kaipaamme suurempaa yhtenäisyyttä ja myös eri opiskelumuotojen erot tulisi huomioida laaja-alaisen osaamisen määrittelyssä. Onko tarkoituksenmukaista tutkintoon valmentavassa koulutuksessa määritellä laaja-alaisen osaamisen kokonaisuutta erikseen ja näin laajasti?

Kommentit luvusta 3 Koulutuksen järjestäminen

Luonnoksessa todetaan, että "valmentavan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijalla on mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin". Perusteissa tulee selkeämmin kuvata mitkä ovat koulutuksen järjestäjän mahdollisuudet rakentaa koulutuskokonaisuus ja valita minkä laajuisia ja mitä koulutuskokonaisuuksia tarjotaan ja kuinka paljon opiskelijalla tulee olla mahdollisuuksia valintoihin. Koulutuksen järjestäjällä tulee olla oikeus jossain määrin määritellä mitä tarjotaan ja millä laajuudella osia tarjotaan, muuten koulutuskokonaisuuden suunnitteleminen ja rakentaminen on mahdotonta.

Luonnoksessa todetaan, että "Opiskelijalla on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain () 19 §:n mukaan oikeus saada ohjausta ja oppimista eri oppimisympäristöissä 22 tuntia (1 tunti on 60 min) viikkoa kohti."

Perusteluonnoksessa esitettyyn viikkokohtaiseen tuntimäärään toivoisimme selvennystä, mitä sillä käytännössä tarkoitetaan ja joustoa mm. soveltavien työelämäpainotteisten jaksojen osalta tai itsenäisten opintojen huomioimista osana tuntimäärää. Viikkoperusteinen määrä on vaikeaa sovittaa

oppilaitosten, esimerkiksi lukioiden, arkeen. Tuntimäärä voisi olla joustavampi opintojen kannalta, jos se olisi määritelty vuosiviikkotunteina, jolloin työmäärä voisi myös vaihdella eri viikkoina.

Luonnoksessa lukee: "Opiskelija voi painottaa opiskelusuunnitelmassaan joko lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen suuntaan valitsemalla opintoja kyseisestä koulutusmuodosta. Koulutuksen aikana opiskelijan on mahdollista myös vahvistaa perusopetuksessa hankittuja taitoja. Keskeisenä periaatteena on kuitenkin opiskelijan suuntautuminen toiselle asteelle ja toisen asteen opintojen suorittaminen ohjattuna ja tuettuna opiskelijan valmiuksien mukaan."

Kokemuksemme mukaan suurimmalla osalla nykyisistä lisäopetuksen opiskelijoista on puutteelliset oppimaan oppimisen taidot, suomen kielen taidot tai opiskelutaidot. Perusopetuksen päättötodistuksen arvosanat ovat pääsääntöisesti olleet niin matalat, että oppilas ei ole päässyt toiselle asteelle, vaikka on sinne hakenut. Tuva-koulutuksessa pitäisi siis keskeisimpänä tavoitteena olla vahvistaa opiskelijan valmiuksia, jotta hänen arvosanansa ja osaamisensa mahdollistavat toiselle asteelle pääsyn. Kielituki, vahva oppimisen tuki ja ohjaus ovat keskeisiä elementtejä, joita Tuva-koulutukseen tarvitaan. Toisen asteen opintoihin voi tutustua, mutta niiden suorittaminen osana Tuva-koulutusta ei voi olla keskeisintä vaan tulee olla keskeisintä saavuttaa ne tiedot- ja taidot, joilla opiskelija pääsee toiselle asteelle ja pärjää siellä opinnoissaan. Tuvan pitäisi painottua perusasteen päättötodistuksen korottamiseen sekä suunnata tulevaisuuteen ja mahdollistaa toisen asteen opintojen suorittamisen, jos valmiudet jo ovat. Uuden tutkintoon valmentavan koulutuksen myötä olisi myös syytä tarkastella yhteishaun prosesseja ja miten ne tukevat toiselle asteelle pääsyä.

Luonnoksessa on todettu, että "Tutkintokoulutuksesta annetun lain () 21 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea koulutuksen perusteiden mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisellä tuella tarkoitetaan opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä."

Mielestämme tekstissä pitäisi selkeämmin todeta, että Tuva- koulutusta järjestävän tulee järjestää opiskelijoiden tarvitsema erityinen tuki laissa kuvatulla tavalla. Nyt luonnoksessa on tuotu esiin velvollisuus arvioida ja selvittää asia, mutta velvoitetta erityisen tuen järjestämistä ei ole mainittu. Asian korostaminen velvoittavana on tarpeen, jotta opiskelijat saavat kaiken tarvittavan tuen opiskeluunsa Tuva -koulutuksessa koulutuksen järjestäjistä riippumatta.

Luonnoksen mukaan koulutuksen järjestäjän tulee tehdä päätös erityisestä tuesta. Kuinka yksi koulutuksen järjestäjä pystyy päättämään toiselta koulutuksen järjestäjältä mahdollisesti hankkimansa koulutuksen tukipalveluista yksittäisen oppilaiden tarpeita ajatellen? Tukitoimien vaihtelevat koulutuksen järjestäjäkohtaisesti.

Perusteissa tulee olla määriteltyinä rakenne, jonka avulla erityinen tuki tulee määriteltyä riittävällä tarkkuudella, mutta siten, että kaikki osapuolet pystyvät sitä toteuttamaan. Isot ja kankeat, monen toimijan rakenteet ovat suuritöisiä

Luonnoksessa lukee seuraavasti:

"Tutkintokoulutuksesta annetun lain () 12 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia koulutuksen toteuttamisesta suunnitelma, jossa kuvataan

- opetuksen järjestäminen
- ohjauksen järjestäminen
- erityisen tuen järjestäminen
- koulutuksen järjestäjän tarjoamat koulutuksen osat ja niiden tarkemmat tavoitteet ja sisältö
- muiden koulutuksen osien hankkiminen (yhteistyötahot, toteutus ja aikataulu) sekä

- perusopetuksen arvosanojen korottaminen, lukio-opintojen sekä ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien suorittaminen. ”

Mikäli koulutukseen otetaan myös opiskelijoita, jotka eivät ole suorittaneet perusopetusta tai vastaavaa koulutusta tulee Tuva -koulutuksessa olla mahdollisuus myös perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen esim. erityisessä tutkinnossa. Opiskelija ei muuten saavuta yleistä jatko-opintokelpoisuutta tai voi korottaa perusopetuksen arvosanoja, jos päättötodistusta ei ole, eikä hän tällöin hyödy Tuva-vuodesta yhteishaussa.

Perusteissa tulisi myös määritellä tai kirjata rakenne, miten taataan, että opiskelija pääsee opiskelemaan toiselle asteelle, eikä jää uudelle kierrokselle Tuvaan opiskelemaan.

Kommentit luvusta 4 Palaute osaamisen kehittymisestä ja osaamisen arviointi

Luonnoksessa todetaan: ”Koulutuksen osa katsotaan hyväksytyksi, kun opiskelija on saavuttanut koulutuksen osalle asetetut ja henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet.” Mitä tämä tarkoittaa käytännössä? Miten kurssien tavoitteet ja vaaditut suoritukset suhteutuvat opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin? Entä miten tähän suhteutuu viikkoperusteisuus? Voiko siis olla, että opiskelija tekee vain osan opintojaksosta/kurssista/jaksosta? Miten tässä osaamisen arviointi tapahtuu?

Mitä hyötyä opiskelijalle on Tuva-koulutuksen todistuksesta tutkintokoulutuksiin hakemisessa? Perusteissa tulee kuvata, minkälaisia todistuksia opiskelijan tulee saada osana Tuva-koulutusta suoritettavista perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opinnoista ja miten nämä todistukset hyödyttävät opiskelijaa hänen hakeutuessaan tutkintokoulutukseen. Tällä hetkellä toisen asteen tutkintokoulutukseen hakeudutaan perusopetuksen päättöarvosanoilla ja lisäopetuksen todistuksella, johon perusopetuksen päättöarvioinnin mahdolliset korotukset on kirjattuna. Perusteissa tulee selkiyttää miten perusopetuksen arvosanoja voi korottaa (erityisellä tutkinnolla vai myös osana Tuva-koulutuksen opintoja).

Kommentit luvusta 5 Muut koulutusta koskevat määräykset

Tähän lukuun ei Espoolla ole kommentteja

Kommentit luvusta 6 Koulutuksen osat

Monien koulutuspolkujen kokonaisuudessa uhkana on, että opiskelijat käyvät tekemässä kurssin sinne, kurssin tänne. Tällöin ei synny vertaistukea opiskelijoiden kesken ja vuorovaikutus opettajien ja opiskelijoiden välillä voi jäädä ohueksi. Näkisimme ryhmäkiinteyden tärkeäksi opiskelijoiden hyvinvoinnin kannalta. Nykyrakenteisen Luva-koulutuksen vahvuus on ollut siinä, että opiskelijat tulevat opettajille hyvin tutuiksi ja tuen tarve on helpompi tunnistaa ja vastata siihen. Perusteissa tulisi miettiä miten opiskelijoille saadaan luotua pysyvyyttä tukemaan ryhmään kuulumisen tunnetta ja vahvempaa kohtaamista esimerkiksi kotiryhmän tai ryhmänohjaajan avulla.

Perusteissa tulisi määritellä tarkemmin, miten uraohjaus ja ohjaus toteutetaan, jotta ohjaus kantaa ja tukee opiskelijan koko opintojakson riippumatta siitä kuka opetusta toteuttaa tai onko jokin koulutuksen osa hankittu toisaalta vai itse toteutettu.

Jos opiskelijalla ei ole perusopetuksen päättötodistusta, voisi kohdassa 6.2 (perustaitojen vahvistaminen) sekä kohdassa 6.7 (Valinnaiset koulutuksen osat) tarjota tarvittavaa opetusta ja erityisen tutkinnon suorittamismahdollisuutta. Perusteissa tulisi tarkentaa tapahtuuko

perusopetuksen oppimäärän korottaminen nykyistä lisäopetusta vastaavalla tavalla vai erityisen tutkinnon kautta. Osaamisen osoittamiseen ja arvosanojen korottamiseen kaivataan myös selkeää kuvausta. Luonnokseen on kirjattu "osaa alakohtaisen kielitaidon ja käyttää opiskeltavaan aineeseen sopivia opiskelumenetelmiä." Alakohtaisen kielitaidon käsitettä osana perustaitojen vahvistamista tulisi avata paremmin.

Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentaminen osassa nousee tärkeäksi opiskelijan kielitaidon tason tunnistaminen heti koulutuksen alussa, jotta opiskelija on kykenevä suorittamaan lukiokoulutukseen valmentavia opintoja. Nykymalli, jossa sama ryhmä on samoilla suomen tunneilla, on mahdollistanut opiskelijoiden kielitaidon selvittämisen kurssien aikana syksyn alussa ja sitä kautta sopivantasoisten materiaalien ja tehtävien käyttämisen.

Luonnoksen mukaan opiskelija voi valita omien tavoitteidensa jne. mukaisesti moduulin tai moduuleja. Opiskelijan valinnan laajuus jää epäselväksi. Voiko järjestäjä tarjota Tuva-opiskelijoille tiettyä pakettia vai tuleeko Tuva-koulutukseen osallistujalla olla mahdollisuus valita koko lukion oppimäärästä? Laaja yksilöllinen valintaoikeus vaatisi runsaasti resursseja ja epäselväksi jää mitä hyötyä siitä olisi opiskelijalle.

Perusteluonnoksessa todetaan, että "Valmentavan koulutuksen aikana opiskelija voi käyttää näiden suorittamiseen enemmän aikaa kuin varsinaisessa lukiokoulutuksessa. Epäselväksi jää, kuinka tämän tyyppinen lisäaika käytännössä pystytään toteuttamaan moduuleittain rakennetussa opetuksessa. Lisäksi lisäaika tulee erikseen huomioida resurssissa.

Yleisiä kommentteja ja huomioita tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) perusteluonnoksesta

Pidämme hyvänä tavoitteena, että nuorille ja myös aikuisille, jotka ovat ilman toisen asteen tutkintoa ja opiskelupaikkaa voitaisiin tarjota hänen tarpeisiinsa vastaavaa koulutusta. Yksilölliset polut voidaan kuitenkin toteuttaa laadukkaasti vain, jos resurssit ovat riittävät.

Perusteet on kirjoitettu siten, että ne mahdollistavat pysymisen vanhoissa malleissa ja rakenteissa, mutta mahdollistavat myös uudet mallit ja sovellukset. Onko tässä riski, että tavoitteen mukaista muutosta ei valtakunnallisesti tapahdu. Tästä syystä tavoitteen mukaista muutosta ja odotuksia koulutuksen järjestäjille voitaisiin perusteluonnoksessa vielä täsmentää.

Lisäksi on erikseen todettava, että Tuva-koulutuksen rakenne voi palvella paremmin tai huonommin niitä koulutuksen järjestäjiä, joiden opiskelijapohja on pieni. Maaseutukunnissa tai pienissä kaupungeissa Luva-ryhmät ovat jääneet jatkuvasti muodostumatta vähäisten hakijamäärien vuoksi. Tällöin eri hakijaprofiilien yhdistäminen voi tuottaa elinkelpoisen opetusryhmän. Pieni opiskelijamäärä saattaa toisaalta vaikeuttaa Tuva-koulutuksen järjestämistä, kun pitää mahdollistaa yksilöllisiä valintoja. Kun taas isoissa kaupungeissa opiskelijapohja on lähtökohtaisesti niin laaja, että syntyy elinkelpoisia ja suuriakin ryhmiä sekä lisäopetukseen kuin lukioon valmistavaan sekä ammatilliseen valmistavaan opetukseen.

Lähtökohtaisesti suurten koulutusten järjestäjien kohdalla nämä koulutusmuodot saattaisivat olla syytä pitää omina kokonaisuuksinaan ja ainakin oppivelvollisuusikäisten osalta tulee kuvata miten eri koulutushaaroihin jakautuvien opiskelijoiden ryhmäytyminen, verstaistuki, lähiohjaus, varhainen puuttuminen ja tuki voidaan järjestää.